DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

Orkdal kommune
Kari Mostad
Postboks 83
7301 ORKANGER

Deres ref	Vår ref	Dato
	2008/00943 ME/ME1 EAB:elt	14.04.2008

Lisens for visning av film i skolen

Vi viser til henvendelse av 25. februar 2008 med spørsmål om lisens for visning av film i skolen.

Etter lov 12. mai 1961 nr. 2 om opphavsrett til åndsverk m.v. (åndsverkloven) § 2 har opphavsmannen enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten, herunder at det fremføres offentlig. Utgangspunktet er at slik fremføring, for eksempel av et filmverk, forutsetter klarering (samtykke) fra rettighetshaver. Fremføring som ikke er offentlig omfattes ikke av opphavsmannens enerett, og trenger følgelig ikke klareres.

Hvorvidt fremføringen er å anse som offentlig vil bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfelle. Det er derfor vanskelig å gi en uttømmende anvisning på hva som ligger i uttrykket "offentlig fremføring". Tvister om tvilsomme grensetilfeller må finne sin eventuelle løsning hos domstolene.

På generelt grunnlag er det imidlertid sikkert at området som faller utenfor "offentlig fremføring" er avgrenset relativt snevert. Videre kan det pekes på visse momenter som kan være relevante i en konkret vurdering av om det foreligger en offentlig fremføring eller ikke. Det har bl.a. betydning hvem som har adgang til fremføringen, hvor stor personkretsen fremføringen er aktuell for, hvilket forhold som består mellom de tilstedeværende (familie-, vennskaps- eller omgangsbånd), og om fremføringen skjer i ervervsøyemed. Det avgjørende for å falle utenfor begrepet "offentlig fremføring" er om det er en slik personlig tilknytning mellom deltakerne at det er naturlig å definere det som en privat sfære.

Postadresse	Kontoradresse	Telefon - sentralbord	Medieavdelingen	Saksbehandler
Postboks 8030 Dep	Akersg. 59	22 24 90 90	Telefaks	Espen Arneberg Børset
0030 Oslo		Org. nr.	22 24 80 39	22 24 87 80
		972 417 866		

Når det gjelder bruk av filmverk i skolesammenheng, uttaler imidlertid departementet i Ot.prp. nr. 15 (1994-95) side 126 at fremføring innen den ordinære klasseroms-undervisningen skal anses for "privat". Bakgrunnen for dette er at det i en slik undervisningssituasjon antas å foreligge nære relasjoner mellom læreren og elevene. Ved lov 17. juni 2005 nr. 97 ble uttrykket "fremføres utenfor det private område" i åndsverkloven § 2 tredje ledd erstattet med "offentlig fremføring". Det ble ved endringen ikke tilsiktet noen realitetsendring, jf. Ot.prp. nr. 46 (2004-2005) side 22. Bestemmelsen må således forstås på samme måte som tidligere.

Med andre ord vil det, uten klarering (for eksempel lisens) fra rettighetshaver, være adgang for en lærer til å vise en film for en hel klasse dersom dette er en del av den ordinære klasseromsundervisningen.

Finner derimot fremføringen av filmverket sted i undervisning av større grupper eller flere klasser, vil slik bruk normalt måtte klareres.

På bakgrunn av ovennevnte må den enkelte undervisningsinstitusjon selv vurdere behovet for å inngå avtale om lisens.

Med hilsen

Bengt O. Hermansen e.f.
avdelingsdirektør

Espen Arneberg Børset
seniorrådgiver

Kopi:
kari.mostad@orkdal.kommune.no
Nasjonalbiblioteket
Kommunenes sentralforbund